

Rozdział 13

Łubin żółty

Wiadomości ogólne

Uprawa łubinu żółtego jest ważna głównie z punktu widzenia jego małych wymagań względem stanowiska, mniejszych niż łubinu wąskolistnego. Nadaje się do uprawy na glebach lekkich, piaszczystych, o kwaśnym odczynie. Jest on uprawiany w czystym siewie lub w mieszankach, jako plon główny na nasiona lub w siewie poplonowym z przeznaczeniem na zieloną masę. Łubin żółty jest cenną rośliną w zmianowaniu przede wszystkim tam, gdzie dobór gatunków jest ograniczony ze względu na lekką glebę. Przyczynia się wtedy do poprawy produktywności słabych stanowisk, zwłaszcza dla roślin następczych. Wytwarza silny i głęboki system korzeniowy, który ma zdolność pobierania składników pokarmowych z niższych warstw gleby, a także gromadzenia związków azotowych. Łubin żółty wśród bobowatych grubonasiennych ma najmniejszy potencjał plonotwórczy, ale wyróżnia się największą zawartością białka w nasionach.

W roku 2019 produkcja materiału siewnego odmian łubinu żółtego była prowadzona na powierzchni kilkakrotnie mniejszej, niż łubinu wąskolistnego.

Hodowla twórcza odmian tego gatunku nie należy do łatwych. Potencjał plonowania łubinu żółtego jest ograniczony, natomiast niezmiennie ważnym zadaniem hodowli jest tworzenie odmian dających coraz większy i stabilny plon. Bardzo istotnym aspektem jest poszukiwanie form odpornych na antraknozę. Dotychczas nie znaleziono genetycznego źródła odporności roślin na wywołującego ją patogena (*Glomerella cingulata/Coletotrichum lupini*). Łubin żółty w porównaniu do łubinu wąskolistnego cechuje się większą podatnością na porażenie przez tę chorobę. Wystąpienie antraknozy w fazie kwitnienia najczęściej powoduje całkowite zniszczenie roślin na plantacji, a w okresie dojrzewania negatywnie wpływa na uzyskane plony.

Ruch odmianowy w łubinie żółtym jest mały. W ostatnich trzech latach do KR wpisano cztery nowe odmiany, a najnowszą odmianą jest niesamokończąca forma Salut. Aktualnie Krajowy rejestr obejmuje jedenaście polskich odmian o niskiej zawartości alkaloidów w nasionach (dziewięć o niesamokończącym typie wzrostu i dwie samokończące – Taper i Perkoz). W ostatnich trzech latach nie badano w doświadczeniach porejestrowych odmiany Dukat.

Uwagi metodyczne

W roku 2020 na terenie województwa zachodniopomorskiego założono w systemie PDO dwa doświadczenia z łubinem żółtym zlokalizowane w ZDOO Białogard i ZDOO Rarwino. Doświadczenia zostały założone zgodnie z metodyką opracowaną przez COBORU w Słupi Wielkiej.

Tabela 13.1. Łubin żółty. Odmiany badane w roku 2020.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru	Zachowujący/pełnomocnik
	1	2	3
odmiany niesamokończące (tradycyjne)			
1	Mister	2003	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
2	Lord	2006	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
3	Puma	2017	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
4	Salut	2020	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
odmiany samokończące			
5	Perkoz	2008	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin

Tabela 13. 2. Łubin żółty. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2020.

Miejscowość	Białogard	Rarwino	Karżniczka
Powiat	Białogardzki	Kamień Pomorski	Słupsk
1	2	3	4
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Żytni dobry	Żytni dobry	Żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	IV b	III a	III a
Zasobność gleby w P ₂ O ₅ (mg/100g)	18.1 w	13.5 śr	10.8
Zasobność gleby w K ₂ O (mg/100g)	8.0 n	14.1 śr	20.6
Zasobność gleby w MgO (mg/100g)	7.3 bw	2.2 n	4.0
pH gleby	6.5	5.1	6.0
Przedplon	Jęczmień jary	Pszemica ozima	Jęczmień jary
Nawożenie mineralne (kg/ha)			
N	27	-	24
P ₂ O ₅	69	30	60
K ₂ O	120	55	90
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	-	-	-
Herbicydy	Boxer EC 800 4l/ha	Boxer 800 EC 4l/ha	Boxer 800 EC 2,5l/ha
Inne	Nitragina - łubin	Nitragina – łubin	Nitragina – łubin
Fungicydy	-	Gwarant 500 SC 2l/ha	-
Insektycydy	-	-	-

Tabela 13. 3. Łubin żółty . Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2020.

Lp.	Wyszczególnienie		Białogard	Rarwino	Karżniczka
	1		2	3	4
1	Siew	<i>data</i>	06.04	03.04	06.04
2	Kwitnienie - początek	<i>data</i>	18.06	08.06	18.06
3	Kwitnienie - koniec	<i>data</i>	28.06	28.06	26.06
4	Dojrzałość pełna	<i>data</i>	05.08	07.08	-
5	Zbiór	<i>data</i>	11.08	13.08	14.08
6	Wysokość roślin	<i>Cm</i>	65	85	73
7	Masa 1000 nasion	<i>g</i>	135,0	126,1	141,2
8	Plon nasion	<i>dt/ha</i>	13,3	22,5	29,9

Tabela 13. 4. Łubin żółty. Plon nasion odmian (dt/ha). Rok zbioru 2020.

Lp.	Odmiana	Białogard	Rarwino	Karżniczka
	1	2	3	4
1	MISTER	12,2	24,6	29,4
2	LORD	15,5	25,7	31,5
3	PUMA	14,5	24,6	35,1
4	SALUT	12,8	21,7	27,4
5	PERKOZ	11,6	18,2	26,1

Tabela 13. 5. Łubin żółty. Plon nasion odmian (dt/ha). Lata zbioru 2018- 2020.

L.p.	Odmiana	2020	2019	2018	2019 - 2020	2018 - 2020
	1	2	3	4	5	6
1	MISTER	22,1	19,3	16,2	20,7	19,2
2	LORD	24,2	18,5	17,6	21,4	20,1
5	PUMA	24,7	20,3	18,9	22,5	21,3
7	SALUT	20,6	19,2	-	19,9	-
8	PERKOZ	18,6	16,3	17,1	17,5	17,3

Tabela 13. 6. Łubin żółty. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2018 - 2020.

Lp.	Odmiana	Wyleganie przed zbiorem		Wysokość roślin		Masa 1000 nasion		Antraknoza
		(9°)		(cm)		(g)		(9°)
		2020	2018 - 2020	2020	2018 - 2020	2020	2018 - 2020	2020
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	MISTER	8,4	8,5	76	68	135,0	136,8	9,0
2	LORD	8,1	8,5	78	69	130,6	134,7	9,0
5	PUMA	8,1	8,5	75	72	137,6	146,8	9,0
7	SALUT	8,2	-	73	-	133,0	-	9,0
8	PERKOZ	8,1	6,9	70	67	134,2	134,0	9,0

-oceny w skali 9° (1° – ocena najslabsza; 9° – ocena najlepsza)

Charakterystyka odmiany łubinu żółtego wpisanej do Krajowego rejestru w roku 2020

Salut

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe.

Plon nasion i białka dość duży.

Termin kwitnienia i dojrzewania roślin oraz okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem duża. Równomierność dojrzewania średnia. Udział roślin zielonych przed zbiorem jednofazowym przeciętny. Odporność na antraknozę – średnia.

Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, tłuszczu surowego i włókna surowego średnia. Zawartość alkaloidów bardzo mała.

Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 90 szt./m².